



Redactie: Stichting DUPAN, postbus 249, 6700 AE Wageningen, info@dupan.nl Verschijnt 4 tot 6 x per jaar. Jaargang 4, Maart 2014, nummer 1

Onderzoek DUPAN, Coastal & Marine Union, WUR-Imares toont aan: Palingvisserij en -kweek kunnen in toekomst duurzaam

Wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond hoe de palingsector haar invloed op de natuur tot nul kan reduceren en de hoeveelheid palingen in de Nederlandse wateren naar een duurzaam hoger niveau kan brengen. Dat werd vorige maand bekendgemaakt tijdens een presentatie op de Campus van de Universiteit van Wageningen.

Symposium Balansberekening bij Wageningen UR

Paling heeft het nog steeds moeilijk in Nederland. Recent is gebleken dat de slechte migratiemogelijkheid tussen de zoute zee, waar de paling wordt geboren en het zoete water waar deze opgroeit, een van de belangrijkste oorzaken is van het lage aantal palingen. Tijdens het op de Campus van Wageningen Universiteit & Research Centre georganiseerde symposium werden door Stichting DUPAN in samenwerking met de Europese natuurorganisatie Coastal & Marine Union (EUCC) de resultaten van de 'balansberekeningen' gepresenteerd. Zo'n 50 vertegenwoordigers van overheid, wetenschap, natuur- en milieuorganisaties, sportvisserij en de palingsector spraken met elkaar over de perspectieven die deze balansberekeningen bieden aan de verduurzaming van de palingsector en de vergroting van het aantal palingen in de Nederlandse wateren.

“Het volledig tot nul terugbrengen invloed sector is haalbaar, uitvoerbaar en betaalbaar”

Uit het onderzoek blijkt dat het volledig tot nul terugbrengen van de invloed van de palingsector

op het palingbestand haalbaar, uitvoerbaar en betaalbaar is. De uitkomsten laten zien dat kwekerijen hun invloed op de palingstand kunnen compenseren, door het uitzetten van jonge en volwassen palingen. Voor de palingvisserij is gebiedspecifiek, duurzaam beheer mogelijk, waardoor de palingstand op een duurzaam peil kan worden gehouden. Door deze maatregelen zal het aantal palingen in Nederland versneld toenemen.



Martin Scholten, lid van de concernraad van Wageningen UR, vatte het symposium als volgt samen: “Binnen de palingsector is modern ondernemerschap vereist. Dit vraagt om continu aanpassen aan omstandigheden en om samenwerking met alle betrokken partijen. Paling is absoluut de moeite waard om de krachten te bundelen en we zijn inmiddels goed bezig met elkaar. Ik ben dan ook een ‘strong believer’ dat het uiteindelijk weer goed komt met de paling, voor zowel de natuur als de visserij”



**Martin Scholten,
Wageningen UR**

“Binnen de palingsector is modern ondernemerschap vereist”



Erik van Dijk van Coastal & Marine Union (EUCC) gaf aan dat er vroeger paling in overvloed was. “Dat willen we graag weer terug. EUCC is ervan overtuigd dat de People-Planet-Profit-gedachte ook voor paling geldt. Samenwerking met de beroepssector voor een duurzaam herstel van de palingstand is in onze ogen dan ook cruciaal.”

Erik van Dijk, EUCC

“Samenwerking met de sector is cruciaal”



Duurzaam beheer van de palingstand op basis van balansberekeningen

Van 2011 tot en met 2013 heeft het onderzoek “Duurzaam aalbeheer op basis van balansberekeningen”, kortweg Balansberekeningen, plaatsgevonden. Onderzocht is of de invloed van visserij op paling, tot nul gereduceerd kan worden, door het treffen van maatregelen voor een duurzaam beheer van de palingstand. Het centrale collectieve doel van de sector is het herstel van de palingstand. Om de voortplanting een ‘boost’ te geven, moeten er voldoende geslachtsrijpe schieralen kunnen uittrekken naar zee. Het garanderen van voldoende uittrek geldt daarom als basis voor iedere verduurzamingstrategie. Doel van het onderzoek Balansberekeningen is, om te bepalen wat de maximale productie aan schieraal in de verschillende gebieden in Nederland is, om daarmee de omvang van de potentiële uittrek naar zee te bepalen (en eventueel te optimaliseren). Met behulp van deze balansberekeningen krijgen we inzicht in de aanwezige ruimte voor economische benutting van de palingstand in Nederland door kwekerij

(of aquacultuur) of visserij. De optimale situatie is, wanneer er sprake is van een 0-balans. Dat betekent dat het handelen van de mens geen negatieve invloed of zelfs positieve invloed heeft. In het onderzoek wordt voortgebouwd op de benadering die bij het project decentraal aalbeheer is gekozen.

Een betaalbare beheermethode

Volgens Hans Boon van Aquaculture Experience, toont het onderzoek Balansberekeningen aan, dat het duurzaam beheer van de palingstand door de kweeksector ook betaalbaar is. Kwekerijen kunnen volgens hem glasaal, pootaal en/of schieraal uitzetten om hun invloed op de natuur te compenseren. Hans Boon: “Zelfs in het duurste scenario is een 0-balans haalbaar. Een toeslag van 36 Eurocent op 100 gram gefileerde gerookte paling brengt dan jaarlijks 7,5 miljoen Euro op voor het Duurzaam Paling Fonds. Met zoveel geld zijn uit dit fonds alle maatregelen voor duurzaam visstandbeheer financieerbaar. Kortweg kunnen we stellen dat het haalbaar en betaalbaar is”



Hans Boon, Aquaculture Experience

“Zelfs in het duurste scenario is een 0-balans haalbaar”

Beroepsvisser Aart van der Waal liet in zijn presentatie zien, waarom een generieke benadering van visserijbeheer, zoals dit nu in Nederland het geval is, niet werkt. Hij pleitte voor decentraal aalbeheer. Een pilot, ondersteund door DUPAN, loopt voor het derde jaar in Friesland. Hier wordt door middel van een beperkte, gecontroleerde visserij rekening gehouden met de gebiedsspecifieke omstandigheden.



**Aart van der Waal,
beroepsvisser**

**“Er moet een
vrije vismigratie
komen. Nu gaat
er veel paling
dood door de
gemalen”**



Guus Kruitwagen van Witteveen+Bos presenteerde de onderzoeksresultaten voor de visserij. Voor de vissers van het IJsselmeer en Markermeer gaf het onderzoek sombere resultaten aan: er wordt te weinig paling aangetroffen en er is een te geringe productie van schieraal. De visserijdruk op paling moet daarom sterk worden gereduceerd. De visserij op de Grevelingen voldoet als enige onderzochte visserij in het onderzoek al wel aan de eisen voor een 0-balans. Al sinds 2003 zit de uittrek van schieraal ruim boven de 40% van de huidige productie. De verschillen tussen de gebieden laten opnieuw zien waarom decentraal aalbeheer belangrijk is.

**Guus Kruitwagen,
Witteveen+Bos**

**“Accurate
gegevensverzameling
is cruciaal”**



Guus Kruitwagen: “Wij nemen als uitgangspunt dat de economische benutting in verhouding moet staan tot de draagkracht van de natuur. Om te kunnen bepalen wat die benutting kan zijn, hanteren we voor verschillende gebieden verschillende modellen. Daarbij worden ook aannames gedaan. Accurate gegevensverzameling over de aanwezige paling is daarom cruciaal.”

De natuur stelt grenzen aan de menselijke benutting

De natuur stelt grenzen aan de menselijke benutting. Door ontsluiting van beschikbare kennis en verwerven van meer kennis over regionale gebieden, wordt het decentraal beheer van paling effectiever en efficiënter. Alleen door vergaande verduurzaming heeft de Europese palingsector op lange termijn economisch bestaansrecht. Het project Balansberekeningen geeft een model voor de menselijke benutting binnen de grenzen van de natuur.



**Andrew Kerr,
chairman Sustainable
Eel Group**

**“ICES said:
conservation is
not a fishery
issue”**

Andrew Kerr, voorzitter van het Europese SEG in Engeland, benadrukte dat de benutting van glasaal voor de kweek en restocking op een verantwoorde en duurzame manier moet gebeuren. “If we don’t fish in a sensitive way, many glass eels are killed.” Hij gaf aan trots te zijn op de brede steun die in Europa is ontstaan om de paling te helpen. “In SEG more than 1.000 people are working together.” Ook gaf hij aan dat het probleem van de paling niet alleen van de sector is, maar dat met name de achteruitgang van het leefgebied daaraan debet is. Andrew Kerr: “ICES said this year: conservation is not a fishery issue.”

Een breed gedragen onderzoek

Aan het thema-symposium Balansberekeningen werd deelgenomen door vertegenwoordigers van ministerie (EL&I), RWS, LEI, provincies, waterschappen, wetenschap, natuur &



milieuorganisaties, sportvisserij en verenigingen binnen de Nederlandse palingsector.

Onderzoekspartners

Aan het onderzoek werkten mee: DUPAN, Kust & Zee, CvB, Witteveen+Bos, Imares, PO IJsselmeer, NIOZ, Aquaculture Experience, DLV-Plant, Vereniging van Grevelingenvissers

Europees Visserijfonds

De Stichting DUPAN ontving voor het project 'Balansberekeningen voor duurzaam aalbeheer' subsidie uit het Europees Visserijfonds in het kader van collectieve acties in de visserijketen.



Resultaten Paling Over De Dijk

Op het symposium werden tevens de eerste resultaten van het Paling over de Dijk-project van afgelopen najaar gepresenteerd. In de periode september tot december 2013 werden bij 24 boezemgemaal en bij een waterkrachtcentrale, zo'n 13.000 geslachtsrijpe palingen opgevangen en voorbij deze barrières weer uitgezet. Over het project werd een film getoond, die door de aanwezigen met applaus werd ontvangen. De film is te zien op www.dupan.nl.

Alex Koelewijn, voorzitter Stichting DUPAN, pleitte in zijn presentatie voor aandacht voor de duizenden poldergemalen:

“Onderzoek heeft aangetoond dat poldergemalen nog schadelijker zijn dan boezemgemalen. DUPAN roept waterbeheerders op hun verantwoordelijkheid volgens de Flora-en Faunawet te nemen en financieel bij te dragen aan Paling Over De Dijk-projecten. Op die manier kunnen nog meer volwassen palingen zich voortplanten. Met als resultaat een gezonde palingstand.”

De presentaties over Balansberekeningen en

Paling Over De Dijk zijn te raadplegen op www.dupan.nl. Het eindrapport over het onderzoek wordt in april 2014 verwacht en is dan ook op deze website te vinden.

Uitzet glas- en pootaal in het voorjaar

Dit voorjaar, in april en mei, zet DUPAN grote hoeveelheden jonge paling uit. Deze uitzet wordt gefinancierd door het ministerie en het Europees Visserij Fonds. Vanuit het Duurzaam Paling Fonds wordt een deel van de projectorganisatie bekostigd.

DUPAN verwacht dat de hoeveelheden die uitgezet kunnen worden dit jaar vele malen groter zullen zijn. Door de enorme toename van de intrek, dalen de marktprijzen en kan voor het EVF-subsidiegeld veel meer jonge paling worden gekocht. Een deel van de glasaal wordt enkele maanden opgekweekt en in mei uitgezet.

2 april: Glasaaluitzet in Zeeland, vanuit Wolphaartsdijk

7 april: Glasaaluitzet in Friesland

21 mei: Pootaaluitzet in Friesland

Nadere bijzonderheden over locaties en tijdstippen van de uitzetdata worden aangekondigd op www.dupan.nl.

